

MOD 140 DANS TARİHİ II

12. HAFTA DERS MATERYALİ

Modern dans sanatının, daha doğrusu dans sanatının kökleri, kuşkusuz DİEGESİS (ilkel anlatı) dönemine dayanmaktadır. Bu nedenle dansın tarihsel kökleri bizi ilk mağara duvar resimlerine kadar götürür. Bu nedenle de modern dans tarihinin ana malzemesi kendisini mağaranın duvarlarında bulur.

Modern dansın tariihine hangi süreçten bakarsak bakalım, mağara döneminin imgeleri bizimle olacaktır. Bu dönem başında da aynı anımsamayı yaptık ve mağara duvarlarına bakarak aslında kendi tarihimize baktık. Bunun yanı sıra, mağara döneminden kocaman bir adım atıp kendimizi Antik Yunan mimarisinin eşsiz kalıntıları arasında bulduk:

- dor sütun düzeni
- Ion sütun düzeni
- Korent sütun düzeni

(bazen de her üç sütünün birlikte kullanıldığı kompozit olarak karşımıza çıkan sütunlar)

Antik Yunan uygarlığı tiyatro dünyasının tartışmasız en etkin dönemlerinden biri idi. Elbette Antik Yunan mimarisi de. Ancak, Antik Roma uygarlığı için tiyatro

sanatında aynı şeyi söylemek mümkün değilken, Antik Roma mimarisinin dünya çapındaki ününü belirlemek zorunludur.

Tüm gösterim sanatları için Roma döneminin tiyatro yada gösteri anlayışı önemli bir dönüşümdür. Bu dönem bunları ayrıntılı olarak inceledik. Roma'nın otoriter devlet yapısının gösteri sanatları üzerindeki etkisinin, içinde bulunduğumuz yüzyıla kadar geleceğini tarihsel olarak izledik.

Hep beraber okuduğumuz Antik tragedyaları, şimdi bir de ünlü Antik Yunan filozofu Aristoteles'in ölümsüz yapıtı **Poetika**'da belirtilen kavramlar aracılığı ile değerlendirelim:

- hamartia
- peripeteia
- anagnorisis

Antik Yunan dram sanatı bize sağladığı eşsiz zeminle sanat tarihindeki yerini alırken, bu dönem boyunca bir başka ölümsüz tarihsel sürecin iinden geçtik: Ortaçağ!...

Kimine göre karanlık kimine göre "kül altındaki kor"... (Hocam Prof.Dr.Özdemir Nutku'yu sevgi ve saygılarımla anıyorum)

Köln Katrdrali'ni, Ayasofya Kilisesi'ni, gül pencere motifini, bazilika ve haç plan mimari biçimlerini inceledik. Bize kalan, mimarinin oyun yerlerine olan etkileri idi...

Tıpkı Antik Yunan'da bir kostüm aksesuarı olan **Fibula**'nın hayatımıza girişi gibi, her dönemin mimari ve kostüm özellikleri bizde birer sanatsal motif olarak kaldı, kalmalı da....

Ortaçağ sadece eşsiz bir mimari doku mu verdi bize? Kuşkusuz hayır! Bin küsur yıl süren bir süreçten neler kalmaz ki!.. işte geliyor en büyük miraslarımızdan biri, modern dans sanatının en önemli beşiklerinden biri: Commedie Dell'arte....

İtalyan Halk Tiyatrosu

Her türlü hüneri, insanlık dışı zorlu koşullara mahkum edilmiş bir gezici oyun kumpanyasının üyelerinin gösterdiği bir marifet ve hayatta kalma süreci...

Sanat, her türlü toplumsal baskıya elbette direnerek bugünlere gelmiştir. Kuşku duymamak gerekir. Ortaçağ bunun en güzel kanıtıdır. Çünkü aradan geçen süreç oyun yeri olgusunu Shakespeare sahnesine **The Globe** tiyatrosuna getirmiştir. Biz de bu oluşumu inceledik, kaynakları, üretimi, geçirdiği yangın, yeniden inşası... Shakespeare'in Globe tiyatrosu...

Ve yine dans sanatı bizi bale tarihine ulaştırdı. Her dönem mutlaka yapmamız gerektiği gibi bale tarihinin içinden geçiyoruz... yaz tatilinde daha derin okumalar araştırmalar yapmak üzere....